

Aug alga un atbildība

Gan pasaulē, gan Latvijā palielinās augstākā līmeņa vadītāju vidējā pamatalga un mainīgo lielumu atbildība jeb tā dēvētais labumu grozs; maciņi kļuvuši biežāki finanšu un IT uzņēmumu vadītājiem

Labumu grozs briest gan Latvijā, gan pasaulē. ASV un Rietumeiropā augstākā līmeņa vadītāju atalgojums gadā pārsniedz summu ar vairākām nullēm.

2015. gadā augstākā līmeņa vadītāju gada bruto alga pasaules lielākajos uzņēmumos vidēji ir 1,45 miljoni eiro, kas ir par 3,8% vairāk salīdzinājumā ar pagājušo gadu – pamatalgas pieaugums ir 4,5%, bet mainīgo lielumu atbildība – 2,7%, ziņo vadītāju meklēšanas kompānija Pedersen & Partners.

Latvijā augstākā līmeņa vadītāju mēneša pamatalga šogad ir palielinājusies vidēji par 3,2% un gada kopējā alga, ieskaitot mainīgo daļu, – par 4,5%, situāciju Latvijā vērtē SIA Fontes Vadības konsultācijas.

Visiem netiek

Pedersen & Partners pētījums, kurā piedalījās 1800 augsta līmeņa vadītāji no 340 uzņēmumiem 18 pasaules valstīs, liecina, ka atalgojumu veido vidējā pamatalga 711,6 tūkstoši eiro un ikgadējā prēmija 738,4 tūkstoši eiro apjomā. Pasaules mērogā lielākais top menedžeru atalgojums ir ASV un Rietumeiropā. «Kopumā tādās jaunattīstības valstīs kā Ķīna, Indija vai Dienvidāfrika augsta līmeņa vadītāju atalgojums ir ievērojami zemāks par Rietumu līmeni, bet algas pieaugums ir straujāks. Šobrīd Rietum-

alga pieaug vidēji par 3–5%, jaunattīstības tirgos par 7–10%», norāda Pedersen & Partners atalgojuma konsultāciju vadītājs Konrads Prambuks. 2015. gada Fontes pētījums apstiprina atalgojuma pieaugumu arī Latvijā – mēneša pamatalga ir palielinājusies vidēji par 3,2% un gada kopējā alga, ieskaitot mainīgo daļu, vidēji par 4,5%. «Atalgojuma pieaugumu gan nav sajutuši visi vadītāji – mēneša pamatalga ir palielināta 64,7% vadītāju (vidēji 5,7% apmērā) un gada kopējā alga ir palielinājusies 68,6% vadītāju (vidēji 9,1% apmērā)», saka Fontes Vadības konsultācijas pētījumu grupas vadītāja Inga Gleizdāne, norādot, ka atalgojuma samazinājums Latvijā uzņēmumos ir novērojams ļoti reti – lielākoties tas ir organizācijās, kurās tiek veikta būtiska reorganizācija, piemēram, veikta funkciju konsolidēšana grupas līmenī un attiecīgi darbības samazināšana attiecīgajā valstī.

Pedersen & Partners partnere Evita Lune stāsta, ka, izmantojot atlases kompāniju pakalpojumus, ārvalstu vadītāji Latvijā uzņēmumiem tiek piesaistīti visnotaļ reti. No 50 līdz 60 projektiem, kurus Pedersen & Partners realizē gada laikā, ti-

zemju augsta līmeņa vadītājs nonāk Latvijas uzņēmumā. «Ārvalstu vadītāju alga ir ievērojami lielāka nekā Latvijas kolēģiem, turklāt par pārcelšanos tiek piedāvāti papildu labumi. Atalgojuma līmenis var atšķirties pat vairākas reizes, it sevišķi, ja vadītājs ir no ASV vai Rietumeiropas,» rezumē E. Lune. Piemēram, DB jau ziņoja, ka AirBaltic vadītāja Martina Gausa atalgojums pērn sasniedzis 935,2 tūkstošus eiro. Tiesa, Lufthansa grupas vadītāja atalgojums bijis 2,07 milj. eiro, taču arī kompāniju apgrozījums un citi rādītāji krietni atšķirīgi.

Pamatā – sniegums

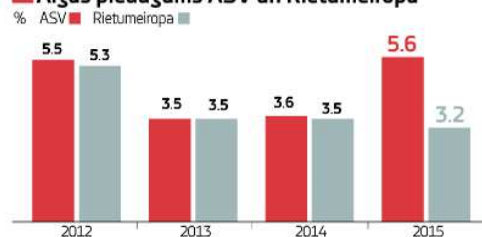
«Latvijas vadītāju alga līmeņus ir grūti salīdzināt ar ASV un Rietumeiropas datiem, jo tie ir tieši atkarīgi no uzņēmumu apgrozījuma un peļņas rādītājiem. Tā kā Latvijas lielākais uzņēmums sasniedz aptuveni vienu miljardu eiro apgrozījumu gadā, bet attiecīgi par labu atalgojumu uzskatām 120 – 150 tūkstošus eiro bruto algu gadā,» saka E. Lune. Latvijas ekonomikai attīstoties un vispārējam labklājības līmenim pieaugot, var sagaidīt pakāpenisku algu pieaugumu, tomēr tuvāk nākotnē

tās varētu tuvināties Rietumeiropas vai ASV atalgojuma līmenim. E. Lune ir novērojis, ka loģistika un transporta pakalpojumi, finanšu un telekomunikāciju pakalpojumi, kā arī enerģētika ir nozares ar augstāku ienesīgumu un lielākām algām vadītājiem. I. Gleizdāne akcentē, ka arī Latvijā faktori, kas ietekmē augstākā līmeņa vadītāju atalgojumu, parasti nav saistīti ar konkrētu nozari, bet gan ar organizācijas un vadītāju sasniegtajiem rezultātiem. «Atalgojuma līmeņa izmaiņas Latvijā ietekmē vietējā darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma attiecība, kā arī ekonomiskā situācija Latvijā un globāli. Protams, tām organizācijām Latvijā, kas vēlas piesaistīt ārvalstu kandidātus kā potenciālos vadītājus, ir jāņem vērā ārvalstu atalgojuma izmaiņas,» rezumē I. Gleizdāne.

Mērens pieaugums

Plaša algu datubāze Latvijā ir interneta personāla atlases uzņēmuma CV-Online Latvia sniegtajā informācijā. Augstākā līmeņa vadītāju vidējā alga Latvijā šobrīd ir 2–5 tūkstoši eiro (uz rokas) mēnesī, neskatoties papildu prēmijas. «Tomēr jāņem vērā, ka termins «augstākā vadība» ir plašs un ietverot gan

Algas pieaugums ASV un Rietumeiropā

Avots: Pedersen & Partners

Augsta līmeņa vadītāju atalgojums pasaulē

Avots: Pedersen & Partners

3.8%

Par tik palielināties augstākā līmeņa vadītāju atalgojums 2016. gadā

AVOTS: SIA FONTES VADĪBAS KONSULTĀCIJAS

” VIEDOKLIS

Pamatā – biznesa rezultāti

Jūlija Lobanovska, CVO Recruitment Latvia vadītāja, vadošā konsultante

” Ja tā dēvētajos treknajos gados vadošo amatu kandidāti nosauca darba devējam vēlamo atalgojuma summu, viņi to arī saņēma, tad šobrīd tos cilvēkus, kuri saņem kāroto atalgojumu, var saskatīt uz vienas rokas pirkstiem. Pēdējā laikā ir vērojams atalgojuma maiņīgās daļas (labumu groza) pieaugums pret atalgojuma fiksēto daļu, tiek maksātas prēmijas, ņemot vērā sasniegtos biznesa rezultātus. Dīmežbē pēdējā laikā vērojama tendence, ka Latvijas uzņēmumu top pozīcijas tiek atdotas lietuviešiem un igauņiem, un kopumā nākas secināt, ka latvieši zaudē vadošās pozīcijas Baltijas uzņēmumos.

vadītājus, gan uzņēmumu nodaļu vai departamentu direktorus – uzņēmuma direktoram, visticamāk, alga būs augstāka nekā atsevišķu departamentu vadītājiem,» atzīst CV-Online Latvia Marketinga un komunikācijas vadītāja Krista Roziņa. Būtiska ir darbinieka atbildības pakāpe un uzņēmuma lielums – jo augstāka atbildība un lielāks uzņēmums, jo augstāks atalgojums. Tikpat svarīgs faktors atalgojuma ietekmē ir uzņēmuma stratēģiskajai nozīmei un biznesa nozarei. Kopumā visvairāk atalgojums

stākā līmeņa vadītājiem pēdējos gados ir pieaudzis finanšu, informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju nozares uzņēmumos, informē CV-Online Latvia. Augstākā līmeņa vadība bieži vien saņem ikmēneša vai ceturkšņa prēmijas, kas balstītas uz rezultātu sasniegumiem un uzņēmuma peļņas rādītājiem, ko var ietekmēt arī ģeopolitiskā situācija pasaulē. Uzņēmums, prognozējot nākamā gada atalgojumu augstākā līmeņa vadītājiem, sola mērenu atalgojuma pieaugumu fiksētai algai 3–4% apjomā.